

نومرو : ۸۸

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلندہ

دائرہ اجتہاددہ

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنجی سنہ

اجتہاد

۹ کانون ثانی ۱۳۲۹

آبوندہ

سنہ ۱۴۰۰ لک آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیہ ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخہ سی ۵۰ یارہ

حریت فکریہ یہ خادم

پجشنہ کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعہ

مدیر مرخص : الزامی صفا

آشاییده در . دمیر یولرینک کچدکری یرلردن باشقا آناطولینک اكددرین کوشه لرده بوکونکی ذخیره فیثاتنک درجه سی اورالرده فنون و اصول جدیدیه موافق برطرز زراعتیه مساعد دکلدرد ، زیرا بوخصوصده اختیار ایدیهلجک مصرفلر ، زحمتلر ، بوکی شرائط داخلنده تلافی ایدیهلر . فقط دمیر یولری انشا ایدیهلجک اولورسه ، او زمان آناطولی دخی بین الملل ذخیره بازارلیله مناسباتده بولونایلهلجک و بوسابهده هم ذخیره فیثاتی ترفع ایدهلجک همده زراعت ترقی آیلهه جکدر .

بارورسی

حیات و آثار

گوته و وهرته

قارئلرمن ایچنده وهرته رک شهرتی ایشیتمه یئرلرک بولماسنه پک احتمال ویره من ایشه کده محرر نامدارینک ترجمه حالیه بیلیمک ایسته یئرلر اولدیغنی آلدیغمز مکتوبلردن آکلادیغمز ایچین بونسخه هنرده گوته و وهرته حقهنده آیرجه ایضاحات ویرمکی مناسب کوردک :

«ژان وولغان گوته» رن نهری اوزرنده کی فرانقفورت

شهرنده و ۱۷۴۹ تاریخ میلادیسنده تولد ایتشدرد . (بورژوا) صنفک (صنف متوسطک) زنکینلرندن اولان عائله سی ارکانی گوته یی آووقات ایتک ایسته دکری حالده او محکمه لرده ذوق ادیبسی اوقشایه جق بر جاذبه بولامادیغنی ایچین پک کنج ایکن ساحه ادبیاته آتیلدی . تجربه قلم قیلندن اوله رق اورتایه آتدیغنی ایکی اثر برر خارقه صنعت ، لایموت برر شاه اثر استادانه ایدی .

گوته نك بوايشده اك بويوك موفقیتی عصرینك ووطندا- شلرینك احتیاج واشتیاق روحیسنی تشخیص ایده رک تام زماننده اونلره برضیافت ادبیه کشیده ایده بیلیمه سنده در . ذاتاً کنیدیسی ذوق سلیمی تعریف ایدرکن « بو ، انجق بردورده و برملکته حاکم اولان احوال روحیه یه کوره خوشه کیده جک شیلری تقدیر و تمیز ایده بیلیمکدر » دییور . شو برقاچ کله اونک بوتون حیات ادیبسنك پروغرامنی کوسترد . بر پروغرام که پری صنعتک جبهه دن کورونیشنه کوره قابل اعتراض اولسده فعلیاتده هر زمان موفق اولشدرد .

بولوندقلرندن داها دمیر بولی آجیلمازدن اول اونک کچه جکی برلرده ممکن مرتبه فضله اراضی اشتراسنه کیریشیورلر و بونک نتیجه سی اولارق اراضی فیثاتی ترفع آیله مکله باشلا یور . مثلاً آنقره (التصاق) دمیر بولی آنجاق ۱۸۹۳ سنه سنده ایشله مکله باشلا دیغنی حالده اورالرده کی اراضیه نك فیثاتی داها ۱۸۹۰ سنه سنندن اعتباراً دهشتلی صورته یوکسه لکه باشلامشدر . اوزمانه قادار دونمی آلی فرانقه صاتیلمقه اولان تارلارک دونمی ده (۱۸۹۰) سنه سنده یوزیکرمی فرانقه چیقمشدر . اولجه دونمی یوزیکرمی فرانقه آلمقهده بولونان باغچه یرلری ۱۸۹۰ سنه سنده یوزتمش فرانقه صاتیلمقه باشلامشدر ، بویا تارل بزم تورکیاده زراعتک درجه وسعتی حقنده بر فکر ایدیمک نوزده بلغارستانده کی فیثاتلرک وسطیسیله اولجه یایدیغمز مقایسه نك ملوغریلغنی اثبات آیلما مکده در .

بزم اوزمان . دمیر بولرینک و اعتبار مالی مؤسسه لرینک انکشافی نوزده رینه اراضی فیثاتنک پک زیاده یوکسه لکه جکی حقنده کی ادعاض ، داها بوکون آناطولینک دمیر بولر کچدیکی یرلرده کی اراضی فیثاتنک یوکسه لسی ایله تأیید ایدیور . اگر دمیر بولرینک انشاسی نوزده رینه وسائط نقلیه نك اوجوزلاماسی نتیجه سی اولارق ذخیره فیثاتنک یوکسه لدیکی نظر دقته آلینیرسه اراضی فیثاتنک یوکسه لسه سنك پک طبیی بر حال اولدیغنی درحان آکلشیلیر . مثلاً دمیر بولی یایلممازدن اول آنقره دن ذخیره نقلیاتی دوهلر واسطه سیله اجرا ایدیلکده ایدی . اوزمان آنقره بروسه و یاخود ازمیه قادر برکیله ذخیره ، اون سکزدن یکری ایکی غروشه قادر براجرته نقل ایدی یوردی . بوندن باشقا ، بونقلیه معامله سی اون آلتی ، اون سکز کون دوام ایدی یوردی . بوشرائط داخلنده اولارق کوبلی ، اورویا بازارلرینه ذخیره اخراج ایده بیلیمک ایچون اونی مملکتده پک اوجوز صاعقه مجبور اولویوردی . وعین زمانده بوساتیشدن آلدیغنی پاره ایله ذخیره یی استحصال ایچون یامش اولدیغنی مصرفلری قاپایامیوردی . بوايه ، اونلرک قناعتکارلغه رغماً تحمل ایدیلرشی دکلدرد .

ایشته بوکون داخلده بولونان اوزاق ولایتلرده کوبیلرک ، ذخیره یی صامانه رق قحط سنه لری ایچون محافظه آبله مه سی بوندن ایلری کلکده در . حتی اکثریتله کویا محافظه ایدیلن ذخیره بوزولارق اصل لزومی اولدیغنی زمانده برایشه یارامامقه در . بوضعیتده بولونان کوبیلرک داها زیاده تارلا آکوب ییچمه داها دوغروسى ، زراعتده پک فضله وقت وقوت و پاره صرف ایتک خصوصنه اوقادار خواهش کورونمه مه سی بوندن ایلری کلکده در . فی الحقیقه ، کوبلی فضله جه زحمتده بولوتوبده داها زیاده محصول آله ایتش اولسه ، دمیر بولرینک فقداقی سببیه اونی صاتاجق بر بولامامقه در .

ذخیره فیثاتی نه حالده ایه ، زراعتک حالیه او مرتبه ده در . ذخیره فیثاتی ، آشاغی ایه ، زراعتک درجه ترقیسی ده

گوته ایسه ذوق سلیمنک اوقدر برهانلری کوستر-
مشدرکه کندیسنه بحق آلمان ادبیات ملیه سنک پیری
واستادی دینله بیلیر. گوته عینی زمانده رومانیتک مکتبکده
مؤسسلردن معدوددر .

۱۷۷۲ سنه سی حیزران ابتدالرنده کنج شاعر تحصیل
ایچین اقامت ایتدیکی وه چلار شهرنده برقیزایله معارفه حاصل
ایتمشدی . مادمازل شارلوت یوف اوزمان کسثر اسمنده
بر دلیقانی یه نشانی ایدی که بو دلیقانی رومانده آلبر
اولدی . گوته نك بوندن خبری یوقمش ، کندیمی او یله
یازیور . لوت (شارلوتک مخفی) کنج شاعرله طانیشدینی
آقشام کندینی اوکا سودیرر ، هم کندینی سودیرمک ایچون
نه قدر آرمشغول اولورسه اوقدر جوق سودیرر . قیز کوکانی
اکلنیرمکن بشقه برشی دوشونموردی . گوته ایرته سی
کون کلوب شارلوتی زیارتدن کندینی منع ایده مدی . اون
اولاذوق ایچین یاشایان ، رقص ایچین چیلدیران غل وغشدن
آزاده بر قیز اولق اوزره طانیمش ایدی . شو زیارتی
اونک عین زمانده پک ای بر نه وقادینی اولدیغی ده کوستردی .
بو نه وقادینی .. اصل نه وقادینی کنج شاعری تسخیر ایتدی .
شاعر لکنه رغماً قومنک برسیجیه سی اون یوایشده عصمته ،
حقیقته ، عائله حسنه طوغرو سورو کله یوب کوتورمش
بر کوچوک نه وقادینی اولان شارلوتده ایلریده وجوده
کله جک مستثنا بر صاحبه البیتک خصائلی کوره دک اوکا
اک زیاده بونک ایچین مقتون اولمشدی .

ایشته اوکوندن اعتباراً - بزه ودرته ری اهدا ایدن -
عشقک او عشق صاف وبا کرک محرم صفحاتی بر بری
ولی ایتکه باشلادی . واقعا رومانده کوردیکمز وخیم
نتیجه حقیقته وقوعه کله دی . شاعر بو منحوس
ابتلادن ، بومهلک خسته لقندن شفایاب اوله رق چیقدی .
فقط ایشته فرقه بوندن عبارتدر . بونک خارجنده
بوتون رومان خیل دکل محسوس بر عشقک ، صمیمی ،
درین ، بی پایان بر عشقک تجلیاتی کوسترر .
گوته نك بوندن سوکره نشر ایتدیکی اثرلر - لوقونت

ده غمون ، ویلهلم مهستهر ، ایفیژدنی ، تورقاتو تاسو ...
وسائر - ودرته رقدرد جاذب وصمیمی اولماقده برابر
خیالده باشقه بروسعت ، تصویر طبایعده باشقه بریکیلک ،
اسلوبده باشقه بر آهنگ و باشقه بر زنده لک ایله شاعرک
فطرت ممتازه سنی کوسترر . فاوست اونک ده ای صنعتک
مرصع برا کایلی اولدی . گوته نك بو شاه اثرنده ینه
کندی حیاتنک بر قسمنی تحلیل ایتدیکی نظر دقتدن
قاچاماز . هم ودرته نصل قلبک بر نوحه قنور خسرو
ایسه فاوستده عینله فکرک مأیوس بر اعترافله
افلاسیدر . اکلشیلورکه گوته مدت حیاتنده فکری ،
قلبی انکسار خیاله اوغرامش بر طالعسر در .

فقط گوته یی طالعسر ایدن ینه کندی مزاجی ،
کندی کندیسیدر . یوقسه طالعی اوکا یاور اولمقدن
بر آن خالی قالمشدر . ۱۷۷۶ ده ویمار سراینه داخل
اولان کنج شاعر جرمانیا ادبیاتی اوزرنده رقیسز بر
سلطنت ادبیه سورمک صورتیله نادراً او سرایدن
چیقاردی . حتی مناصب رسمیه نك تسلسل تدریجیه
سفارته قدر ارتقا ایده رک اون اوچ سنه بو وظیفه یی
- فقط شهرت شایعه ادبیه سنه فضله هیچ بر شی علاوه
ایده مین بو وظیفه یی - ایضا ایتدی . نهایت سنه لر
وشرفلره محمول اوله رق ۲۲ مارت ۱۸۳۲ تاریخده
حیات ابدی یه قاریشدی .

مادام دوستال گوته دن بحث ایدرکن ، او - دیور -
یالکر باشنه هم ده استکثار اوله جق بر درجه ده آلمان عربی
دهاسنک خطوط اساسیه سنی حائز ایدی : فکرنده نظرلرک
یتیشه میه جی بر درینلک ، سوکره قوه خیالیه نك مولوده سی
اولان بر کوزلک .. او یله بر حس طبیعی که سالون حیاتنک
تراشیده ظرافتی اوقدر کوزل اولاماز ! نهایت غراب
درجه سنه وارن بر حساسیت بولورسکیز . فقط قارئلرکده
آرادی ایشته بویه غراب آلوده تحسسلردر . چونکه
اونلر کتابلرده ینه کندیلرینه عائد بقدریجی بر حیات
دکل ، بلکه او حیاتی دگیشدیرمه جک مغفل سرائلر ،

بر صحت اخلاقیه تأمین ایده جنک کوزل بر درس اولور.
بودرسدن حقیقه جنک نتیجه شوصورتله خلاصه اولونه بیلر
وهیچ اعتراض قبول ایتمز: عینی شرائط دائره سنده
هر کیم صرف خیالنه رام و خصائص انسانیهدن اولان
سعی وحرکتدن ساقط اولورسه چارناچار وهرته رك عاقبت
حاله دوچار اولور.

شیمدی اسناد واعتراضی بر طرفه بیرا فاده اترك
موفقیته حیرتفرمائی سبائی آراشدیرالم. یوقاریده
کتابخیلرك کندیسینه ینه بویله بر اثر یازمائی تکلیفنده
بولوندق لرینی سویله مش و ویردیکی جوابك ایضاحنی سطور
آیه به تعلیق ایتمشك.

گفته کتابخیلره شو جوابی ویریور: « بندن
بر وهرته دها ایسته یورسکمز او یله می؟ الله کوسترمه سین!
نه بن بردها اون یازاجق برحاله تکرار کرفتار اولایم،
نده او یله بر کتاب وجوده کلسین! »

ایشته کورولیوریا، سر صنعت شوسوزلرده نهفته
طورییور. آلبه رایله شارلوت خیالده دکل حقیقته
موجودایدیلر. وهرته رك آلام روحیه سنی گفته کندیس
کندی روخنده کندی قلبنده عینله حس ایتمشدر. قارانتلق
کیجه لرك بی انصاف ظلمت لری ایچنده بوغولان او وایلا
خسمران، او غریق یأس خرمان... آه اونلری حقیقه
بدبخت بر سودازده ظلمت لره قارنی حایقیرمشدر. ووبسودا
زده بشقه بر کیمسه دکل گفته رك کندیسیدر. ایشته بز
بونک ایچین متهیج اولویورز. او فریادلرینی کاغداوزرینه
دو کمکدن شاعرک مقصدی نه بزنی اکندیرمک، نه کندینی
بکندیرمک، نه پارا قازانمقدردر. اودردینی بیاض صحیفه لره
دو کمکه بر شفا، بر تسلی آرامشدر، باشقه برشی دکل.
اویارالی قلب کندینی و کاشانی حذف ایده رك یالکمز
عشقنک المریخی ترنم ایتمش، یالکمز درین درین آچیلان
جریحه لرینی ایکله مشدر. بزاونی بوصیمیتدن طولانی ده
سویورز. سوزک قیصه سی وهرته ریاشاتلش بر (حیات) در.
تعیردیگرله بر مزاج مخصوصك ماورای استقطابندن

وقایع عادیه نك یرینی طوته جنک شعرلر بولمق ایستلر. «
گفته وهرته ری طبع ونشر ایتمدیکی زمان یکریمی بش
یاشنده ایدی. بوندن اول یالکمز بر درام یازمش. اثر در حال
تأثیرینی کوستردی. وسنه لرك توالیسنی او تأثیری سوندورمک
شویله طورسون کیتدکجه دها پارلاق دها درنکین شعله لرله
آلوندیددی. اوتهدن بریدن کتابخیلر عین وادیده اولمق
اوزره وهرته رك ایکمنجی جلدینی کندیسندن ایسته دیلر.
بونلره ویردیکی جوابی قارنلر من اشاعیده کوره جکاردر.
وهرته هر لسانه ترجمه اولونیوردی.

عجبا شو آن موفقیته سبائی نرم لرده آرامالیدر؟
باقیلیرسه مسئله جدآ بر مسئله شکنی آلمه دگر. چونکه
کتابك آن انتشارنده اون ی چور و تمک ایسته ین صدالرده
یوکسادی. وهرته رده بر انتخار تصویرندن باشقه نه واردر؟
دیگر طرفدن مادام دوستالده صماخ کفتکویه شو غریب
حوادثی ده فیرلاتمش بولونیوردی: کویا بورومان دنیا نك
اك کوزل قادیلرندن زیاده ثولوملر، اتحادلر تولید
ایتمش ایتمش.

بو اسنادك حقلی اولدیغنی تسلیم ایتمک بر آرزو چدر.
بر طیب مورفینك تأثیراتی ایچنده نجه به تدقیق و تحلیل
ایله یازارسه مهلك بر ابتلائی تشویق ایتمکه اتمام
اولونه بیلر می؟ گفته نك ایشی بونک عینیدر. وهرته رده
ایله بر وضعیت ویریورکه او جالده بولنان بر کنج
ایچین اتحاددن باشقه علاج اولاماز. چونکه اودلیقانیلده
حال فعالیتده اولان یالکمز خیالدر. حقیقت حیات
انسانیه که، ایمله، حرکتله، چالیشمقله قائمدر، بو اونده
مفقوددر. او، علاجی ایچمکدن عنادینه امتناع ایدن
بر خسته در. المری، نوز و نتولری اونک عین زمانده
روخنک غدا لیدر. دائما تهلکلی اوچوروملر آریان
بو معمای خلقت آیاغی سنده له دکه الدن طوتمق ایسته ینلردن
ابا ایدر.

بو جهتلر حقیقه دوشونیلورسه گفته نك اثری
وهرته رك امثالنی تشویق ایتمک شویله طورسون اونلره

کورو لمش بر جزء حیاتدر. گوته بوضیای استقظا بدن محروم قالمادی. و عالم مدنیت اونک آثار سائره سنی بوضیایه مدیوندر. فقط رومانک نتیجه فحیعه سنی بینه حیات حقیقه دن استعاره اولمشدر :

سفارت ارکانندن بری انتحار ایتشدی. کوته بوکنجک انتحارینه متعلق اولان تفصیلاتی آلب نامنی ویردیکی کسندن او کرشم و کندی سرگذشت عاشقانه سنی بر نتیجه یه باغلامق صورتیله بر حکایه شکنه قومق ایچون شدتلی بر آرزو حس ایتدی. بر آی او طه سینه قاپانیر. بر آی صوکره وهرتهر یازیلش بولونیوردی. شاعر اثرنده کندی شخصیتی تشریح ایده رک بر حای خاطرات ایچنده زواللی حساس قلبک بوتون صفحاتی بوتون تأثیراتی برر برر یازمشدر. دهای صنعتله موهوب بر قلم صمیمی تأثیراتی یازنجه ایشته بویله ابدی لوحه لر وجوده کلیر. اثر او قوتنجه م. ا. مونته گو ایله برابر انسان شویله سویله مکده بی اختیار قالیر: «وهرتهره قارشی ناصل، ناصل، متحسس اولمایم؟ کندیسی کنج، اصیل، مستعد و فضله اولاراق یک حساس بر قلبه مالکدر. بر قلب که کندیسی سو مکده مضطر بیر اقدینی حالد بختیار ایده میور.

شبهه سز آلام بشریه یه پایان اولماز. معیشت طارانی یوزندن چکیلش نه سفالتلر، نه اچیقی لوحه لر واردر. بوتون بولوحه لره قارشی قلباً متأثر اولقله برابر بعضاً حساس بر قلبک این شکایتی، خسته بر روحک و او یلاسی ظلمتاره قارشی مأیوسانه حایقیران اصیل برسس بزی دهها زیاده هیجانه دوشورر. چونکه حقیقت حالد او یله آلام قلبیه واردر که اچلق، صوغوق و بوتون مادی اضطرابات اونلرک یاننده هیچ قالیر. بر کره تصور ایدیکز. حیاتک دیکنلی بر یولنه دوشمش، اشی یوق، ظهیری یوق، ماضیسی مظلم، استقبالی مظلم بر کنج، دست قدر کندیسی انجاق سومک و سه ویلک ایچین ساحه امتحان و مجادله فی رلامش. او بتون بر حیاتک اشکنجه لرینه معادل بر مصارعۀ نفسانیه ایچنده کندیسی خیر پالامق

ایسته ین حسردن تجرد ایتکه چالیشیور، فقط نه ممکن؛ اوزمان بر جهد بی شعور ایچنده کندی کوکسی یومرو قلامغه واضطرابات قلبیه سنی بو صورتله آتیرمقدن ذوق آلمغه باشلایور: او کندی کنندینک چکیچی واورسی، خنچرق و جریحه سی اولویور، دونیور، یارالانیور و هیچ بر شقا قبول ایتمین منحوس بر ابتلا نك، نتیجه سز بر عشقک حمالری ایچنده متادیا ارییور. نهایت شو مشئوم وضعیتدن قور تولق ایچون قارشیشنده بر چاره، بر آچیق قانی کورو یور، و بو تلولم قاپیشندن چیقوب نهان اولمقده ارتق تردد ایتیه یور.

ایشته ابد شهرت وهرتهر بزه بویله ایم، بو قدر جانکذار آلام روحیه ایچنده مشهود اولویور. اونک سحابه سرگذشت سیاهی نیجه کیسه لری باطیران قلبی فیرطینه لرك بر تصویر بلغیدر.

سنده، ای سوکیلی قاره، احتمال که سنده بویله بر فیرطینه نك طالعه لری ایچنده چالقاندک. اکر او یله ایسه شارلونک بدبخت عاشقی ایچین کوز یاشلری دو که جکسک، نته کیم سندن اولده چوق آغلایانلر اولدی. وهرتهرک آلامی کندی الملرک ایچین سنی آغلایه جق، فقط بو کوز یاشلرنده بر شفا بولا جقسک. و کتابی بتیردیکک وقت صوک سوزک شو اولاجق: «زاواللی وهرتهر!»

هَفَّتِه نَامَه

قیش، کانون ثانی؛ یازین بو آیلری دوشونسک هپ خاطریمزدن بورالی، فورطنه لی، قارلی کونلر کچر. حالبوکه آرهدن بر اپکی کونی چیقاریرسوق، هان، هان مدهش قیش کونلرینی هنوز گورمه دک، یالکز بیلم، ایستانبول. شهر امینه نه وقت یوللرینی، سوقاقلرینی، قالدیریملرینی تمیزله ته رک، تمیز یوللر آچدیراجاق، نه وقت بوچاموردن، بوسکه سکه یورو مکدن قورتیلاجانز، معلوما! بویوک بر شهری باشند آشاغی سیلوب سوپورمک